

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол 13.11.2019 № 9

Голова вченої ради
академік НАМН України професор

 Ю. В. Вороненко

**РОБОЧА ПРОГРАМА ТА ПЛАН
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"ТЕХНОЛОГІЇ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ.
ПІДГОТОВКА АВТОРЕФЕРАТУ ТА РУКОПІСУ ДИСЕРТАЦІЇ"
підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії**

Галузі знань:	09 – Біологія 22 – Охорона здоров'я
Спеціальності:	091 – Біологія 221 – Стоматологія 222 – Медицина 224 – Технології медичної діагностики та лікування 226 – Фармація, промислова фармація 228 – Педіатрія
Рівень вищої освіти:	третій (освітньо-науковий)
Форма навчання:	очна (денна, вечірня), заочна
Тривалість навчання:	3 кредити (90 годин)

Кафедра філософії

Київ – 2019

ПОГОДЖЕНО

Рішення вченої ради
факультету підвищення
кваліфікації викладачів

Протокол 06.11.2019 № 9

Голова вченої ради
факультету підвищення
кваліфікації викладачів

 Л. Ю. Бабінцева

ПОГОДЖЕНО

Рішення постійно діючої комісії вченої
ради НМАПО імені П. Л. Шупика
з наукової роботи та інноваційної
діяльності

Протокол 12.11.2019 № 9

Голова постійно діючої комісії вченої
ради НМАПО імені П. Л. Шупика
з наукової роботи та інноваційної
діяльності

 Н. О. Савичук

СКЛАД ПРОЕКТНОЇ ГРУПИ

№ з/п	П.І.П/б.	вчене звання	наук. ступень	посада
Голова проектної групи				
1.	Пустовіт Світлана Віталіївна	професор	доктор філософських наук	завідувач кафедри філософії НМАПО імені П.Л.Шупика.
Члени проектної групи				
1.	Бойченко Наталія Михайлівна	доцент	доктор філософських наук	професор кафедри філософії НМАПО імені П.Л.Шупика.
2.	Киричок Олександр Борисович	доцент	кандидат філософських наук	доцент кафедри філософії НМАПО імені П.Л.Шупика.
3.	Остапенко Борис Іванович	доцент	кандидат філософських наук	доцент кафедри філософії НМАПО імені П.Л.Шупика.
4.	Березіна Вікторія В'ячеславівна	ст. викл.	кандидат філософських наук	ст. викл. кафедри філософії НМАПО імені П.Л.Шупика.
5	Буцикін Єгор Сергійович	ст. викл.	кандидат філософських наук	ст. викл. кафедри філософії НМАПО імені П.Л.Шупика.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Лічман Л.Ю. – к.пед.н., доцент, завідувач кафедри іноземних мов НМАПО імені П.Л. Шупика.

2. Руденко С.В. – д.філос.н., проф., заступник декана філософського факультету Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка.

Обговорено та схвалено на навчально-методичному засіданні кафедри філософії (Протокол № 10 від 28.10.2019 р.)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма підготовки докторів філософії в аспірантурі за спеціальностями (091 Біологія; 221 Стоматологія; 222 Медицина; 224 Технології медичної діагностики та лікування; 226 Фармація, промислова фармація, 228 Педіатрія) розроблені на підставі освітньо-наукової програми (галузь знань: 09 Біологія; 22 Охорона здоров'я), за третім освітньо-науковим рівнем є нормативним документом, в якому визначено зміст навчання та встановлено вимоги щодо обсягу та рівня професійної підготовки аспіранта.

Сучасний стан розвитку освіти й науки вимагає від науковця не тільки володіти методологією та методикою наукової роботи, але й мати навички її раціональної та оптимальної організації. Методологія дисертаційного дослідження включає в себе питання структурування, логічної організації, засобів та методів діяльності дослідника. Дисертаційне дослідження поєднує у собі як теоретичну так і практичну складову дослідного процесу. Теоретичне дослідження з методологічної точки зору належить до вищого рівня наукового знання, оскільки розкриває та обґрунтовує більш глибокі й суттєві сторони досліджуваних явищ.

Мета навчальної дисципліни – здобуття слухачем теоретичних знань та практичних умінь, навичок, оволодіння відповідними компетентностями, необхідними для науково-дослідної інноваційної діяльності, розробки її методологічних засад, продукування нових ідей та теорій, розв'язання комплексних теоретичних та практичних проблем у сфері медичної науки, а також проведення власного наукового дослідження та підготовки до захисту дисертаційної роботи в обраній предметній області. Програма підготовки аспірантів містить усі основні розділи зі спеціальності й охоплює весь обсяг знань, умінь і практичних навичок.

Дисципліна за вибором **«Технології наукової творчості. Підготовка автореферату та рукопису дисертації»** спрямована на ознайомлення слухачів з технологіями наукової творчості й особливостями наукової методології дослідження, формування у них систематизованого комплексу знань про загальні наукові принципи, форми та методологію проведення наукового дослідження.

Включення в систему підготовки докторів філософії в аспірантурі філософсько-методологічного аналізу проблем творчості в природничих та гуманітарних науках спільно з вивченням закономірностей, етапів та механізмів творчого процесу та творчої інтуїції, сприяє зростанню методологічного рівня лікаря-науковця, активізує його власну творчу діяльність, підвищує евристичні можливості філософії як науки та методології.

З метою кращого засвоєння аспірантами дисципліни, формування відповідних професійних компетентностей в програмі передбачається використання різних освітніх технологій: читання лекцій з елементами дискусії, лекцій-презентацій, проведення семінарських занять з елементами мозкових штурмів, проведення міні-конференцій, організація дискусій, написання слухачами есе, підготовка наукової промови, аналіз, редагування та коментування наукових статей та ін.

Навчальний план та програма дисципліни складені, враховуючи специфіку підготовки та підвищення кваліфікації для медичних спеціальностей (відповідно до Державного стандарту вищої медичної та фармацевтичної освіти; Закону України від 17.01.2002 № 2984-III «Про вищу освіту»; Наказу МОЗ України від 03.12.2010 № 1074 «Про заходи МОЗ України щодо удосконалення підготовки лікарів»; Наказу МОЗ України «Про державне замовлення на підготовку фахівців, науково-педагогічних кадрів, підвищення кваліфікації лікарів та провізорів (післядипломна освіта) у 2015 році», Постанова Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 283 від 03.04.2019).

Навчальна дисципліна «Технології наукової творчості. Підготовка автореферату

та рукопису дисертації»:

спирається на знання, отримані слухачами при вивченні філософських, медичних, та суспільних дисциплін у ЗВО;

закладає основи знань з філософії науки, теорії та методології наукової творчості в природничих та гуманітарних науках;

- формує філософські засади процесу логіко-методологічного аналізу при проведенні наукового дослідження та відповідний світогляд, що базується на досягненнях сучасної медичної наукової та філософської думки;

- формує філософсько-методологічну культуру аспіранта як лікаря та науковця, необхідну для виконання своїх професійних обов'язків, планування та виконання наукових досліджень;

- сприяє формуванню теоретичних знань щодо наукової творчості як феномену, формування навичок використання різноманітних технологій наукової творчості в повсякденній діяльності лікаря та науковця;

- формує вміння визначати основні напрями наукових досліджень в медичній галузі, виконувати їх на високому методологічному рівні, творчо підходити до всіх етапів цих досліджень, обирати валідні моделі клінічного дослідження;

- формує навички щодо використання технологій наукової творчості при проведенні клінічних досліджень, при оформленні результатів наукового дослідження у вигляді статей, автореферату дисертації та її рукопису;

- сприяє гуманізації медичної діяльності, втіленню сучасних етичних принципів наукової діяльності та принципів Етичного кодексу вченого України в медичну теорію та практику.

Навчальний план та програма дисципліни відповідають вимогам Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти і науки України. Дисципліна за вибором може бути рекомендована для викладання у системі післядипломної вищої медичної освіти, підвищення кваліфікації лікарів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

дисципліни за вибором «ТЕХНОЛОГІЇ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ. ПІДГОТОВКА АВТОРЕФЕРАТУ ТА РУКОПISУ ДИСЕРТАЦІЇ»

підготовки докторів філософії (PhD) за спеціальностями: 091-Біологія; 221 Стоматологія, 222 Медицина, 224 Технології медичної діагностика та лікування, 226 Фармація, промислова фармація, 228 Педіатрія)

(очна денна форма навчання)

Тривалість: 3 кредити (90 год.)

Мета навчання: оволодіння слухачами технологіями наукової творчості і методологією наукового дослідження, відповідними навичками їх використання в науковій роботі, включаючи технології написання та оформлення рукопису та автореферату дисертації, презентації наукових досліджень на вчених радах та інших наукових форумах, вивчення нормативних вимог щодо оформлення дисертаційного дослідження Міністерства освіти та науки, молоді та спорту, Кабінету Міністрів України, МОН України.

№ з/п	Навчальна дисципліна, розділ, рубрика	Кількість кредитів	Кількість годин					самостійна та інша робота
			Загальний обсяг	аудиторних				
				всього	у тому числі			
			ГО	лек-ції	семі-нар-ські	прак-тичн-і		
	Технології наукової творчості. Підготовка автореферату та рукопису дисертації	3	90	78	26	52	-	12
1	Технології наукової творчості: філософсько-методологічні аспекти. Феномен творчості в природничих та гуманітарних науках. Філософсько-методологічні засади моделювання та наукової репрезентації. Особистість вченого та навички наукової творчості.			26	8	18	-	4
2	Творчість в гуманітарних науках. Логіка, евристика та етика процесу наукового дослідження. Філософія як технологія творчості. Евристичні методи та моделі пошуку рішення наукових завдань. Відкриття та винаходи в гуманітаристиці.			32	10	22	-	4
3	Теоретико-методологічні особливості біомедичних та клінічних досліджень. Креативні та біоетичні засади наукового дослідження. Методологія та нормативні вимоги до написання наукових статей, рукопису та автореферату дисертації. Основи риторики – мистецтва публічного захисту результатів дослідження.			20	8	12	-	4

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
дисципліни за вибором «ТЕХНОЛОГІЇ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ. ПІДГОТОВКА
АВТОРЕФЕРАТУ ТА РУКОПISУ ДИСЕРТАЦІЇ» підготовки докторів філософії (PhD)
за спеціальностями: 091-Біологія; 221 Стоматологія, 222 Медицина, 224 Технології
медичної діагностика та лікування, 226 Фармація, промислова фармація, 228 Педіатрія)
(очна вечірня форма навчання)

Тривалість: 3 кредити (90 год.)

Мета навчання: оволодіння слухачами технологіями наукової творчості і методологією наукового дослідження, відповідними навичками їх використання в науковій роботі, включаючи технології написання та оформлення рукопису та автореферату дисертації, презентації наукових досліджень на вчених радах та інших наукових форумах, вивчення нормативних вимог щодо оформлення дисертаційного дослідження Міністерства освіти та науки, молоді та спорту, Кабінету Міністрів України, МОН України.

№ з/п	Навчальна дисципліна, розділ, рубрика	Кількість кредитів	Кількість годин					самостійна та інша робота
			Загальний обсяг	аудиторних				
				всього	у тому числі			
				лек-ції	семінарські	практичні		
	Технології наукової творчості. Підготовка автореферату та рукопису дисертації	3	90	60	18	42	-	30
1	Технології наукової творчості: філософсько-методологічні аспекти. Феномен творчості в природничих та гуманітарних науках. Філософсько-методологічні засади моделювання та наукової репрезентації. Особистість вченого та навички наукової творчості.			20	6	14	-	12
2	Творчість в гуманітарних науках. Логіка, евристика та етика процесу наукового дослідження. Філософія як технологія творчості. Евристичні методи та моделі пошуку рішення наукових завдань. Відкриття та винаходи в гуманітаристиці.			26	8	18	-	10
3	Теоретико-методологічні особливості біомедичних та клінічних досліджень. Креативні та біоетичні засади наукового дослідження. Методологія та нормативні вимоги до написання наукових статей, рукопису та автореферату дисертації. Основи риторики – мистецтва публічного захисту результатів дослідження.			14	4	10	-	8

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
дисципліни за вибором «ТЕХНОЛОГІЇ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ. ПІДГОТОВКА
АВТОРЕФЕРАТУ ТА РУКОПISУ ДИСЕРТАЦІЇ»
підготовки докторів філософії (PhD) за спеціальностями: 091-Біологія; 221
Стоматологія, 222 Медицина, 224 Технології медичної діагностика та лікування,
226 Фармація, промислова фармація, 228 Педіатрія)
(заочна форма навчання)

Тривалість: 3 кредити (90 год.)

Мета навчання: оволодіння слухачами технологіями наукової творчості і методологією наукового дослідження, відповідними навичками їх використання в науковій роботі, включаючи технології написання та оформлення рукопису та автореферату дисертації, презентації наукових досліджень на вчених радах та інших наукових форумах, вивчення нормативних вимог щодо оформлення дисертаційного дослідження Міністерства освіти та науки, молоді та спорту, Кабінету Міністрів України, МОН України.

№ з/п	Навчальна дисципліна, розділ, рубрика	Кількість кредитів	Кількість годин					самостійна та інша робота
			Загальний обсяг	аудиторних				
				всього	у тому числі			
				лекції	семінарські	практичні		
	Технології наукової творчості. Підготовка автореферату та рукопису дисертації	3	90	30	12	18	-	60
1	Технології наукової творчості: філософсько-методологічні аспекти. Феномен творчості в природничих та гуманітарних науках. Філософсько-методологічні засади моделювання та наукової репрезентації. Особистість вченого та навички наукової творчості.			6	2	4	-	18
2	Творчість в гуманітарних науках. Логіка, евристика та етика процесу наукового дослідження. Філософія як технологія творчості. Евристичні методи та моделі пошуку рішення наукових завдань. Відкриття та винаходи в гуманітаристиці.			12	4	8	-	20
3	Теоретико-методологічні особливості біомедичних та клінічних досліджень. Креативні та біоетичні засади наукового дослідження. Методологія та нормативні вимоги до написання наукових статей, рукопису та автореферату дисертації. Основи риторики – мистецтва публічного захисту результатів дослідження.			12	6	6	-	22
				90	12	36	-	42

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни за вибором «ТЕХНОЛОГІЇ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ. ПІДГОТОВКА АВТОРЕФЕРАТУ ТА РУКОПISУ ДИСЕРТАЦІЇ»

підготовки докторів філософії (PhD) за спеціальностями: 091-Біологія; 221 Стоматологія, 222 Медицина, 224 Технології медичної діагностики та лікування, 226 Фармація, промислова фармація, 228 Педіатрія)

Код розділу, теми	Назва розділу, теми
1.	Технології наукової творчості: філософсько-методологічні аспекти. Феномен творчості в природничих та гуманітарних науках. Філософсько-методологічні засади моделювання та наукової репрезентації.
1.1.	Феномен творчості в природничих та гуманітарних науках. Поняття технології наукової творчості та процесу наукового дослідження. Інноваційні форми наукового пізнання та діяльності.
1.2.	Наукові технології обґрунтування проблеми наукового дослідження. Рівні, структура, класифікація та основні принципи наукового дослідження. Об'єкт і предмет наукового дослідження. Форми репрезентації.
1.3.	Наукові технології формування та обґрунтування гіпотез. Відмінності між методологією теоретичних та емпіричних досліджень. Методологія та методи наукового пізнання. Значення гіпотези в науковому дослідженні; гіпотеза як форма переходу від фактів до законів.
1.4.	Філософсько-методологічні засади роботи з інтернет-ресурсами. Наукові технології роботи з науковою інформацією та джерелами. Аналіз та обробка первинної інформації. Технології швидкісного читання та запам'ятовування інформації.
1.5.	Філософсько-методологічні засади моделювання та наукової репрезентації (М. Вартофський). Технології вибору адекватних моделей та методів дослідження. Основні методи наукових досліджень та їх характеристика. Методи, які використовуються як на емпіричному рівні, так і на теоретичному: абстрагування, аналіз та синтез, індукція та дедукція моделювання та ін.
1.6.	Аналіз поняття репрезентація. Природа та роль моделей у природничих науках, в теоріях сприйняття та пізнання. Модель – як репрезентація майбутньої практики та опанованих форм діяльності.
1.7.	Репрезентація та побудова моделей: розгляд крізь призму природи людської практики або діяльності. Соціальна взаємодія та виробництво речей – як фундаментальні форми людської практики.
1.8.	Розрізнення між моделлю та теорією. Типологія моделей, в залежності від ступеню їх екзистенціальної обґрунтованості.
1.9.	Особистість вченого та навички наукової творчості. Наукова спільнота та її роль в розвитку знання.
1.10	Технології наукового дослідження в медицині. Технології клінічних досліджень, роль плацебо. Роль інтуїції в процесі наукового пізнання та дослідження.
1.11	Технології узагальнення отриманих результатів, їх репрезентації та інтерпретації. Форми репрезентації та їх методологічне значення.
2.	Творчість в гуманітарних науках. Логіка, евристика та етика процесу наукового дослідження. Філософія як технологія творчості. Евристичні методи та моделі пошуку рішення наукових завдань. Відкриття та винаходи в гуманітаристиці.

2.1.	Логіка процесу наукового пізнання та дослідження, логіка репрезентації та викладення отриманих результатів.
2.1.2.	Евристичні методи, моделі та технології. Подолання психологічної інерції. Мобілізація підсвідомості. Розширення перспектив бачення наукових проблем та методів їх вирішення.
2.1.3.	Роль гуманітарних дисциплін та філософії в поглибленні світоглядно-теоретичних та методологічних засад та горизонту бачення вченим наукових проблем та засад наукового знання.
2.1.4.	Філософія та розуміння процесу пізнання, метафізичного та аксіоматичного підґрунтя сучасної медичної науки.
2.1.5.	Філософія як дисципліна в системі наукових дисциплін. Її роль в розвитку природничого знання. Читання філософської літератури як засада та технологія культури філософського та наукового мислення.
2.1.6.	Евристичні методи та моделі пошуку рішення наукових завдань. Відкриття та винаходи.
2.1.7.	Наукове прогнозування, його особливості, зміст, основні види та технологія здійснення.
2.1.8.	Соціокультурні та етико-моральні засади наукової діяльності.
2.1.9.	Технології «мозкового штурму» та побудови комунікативного дискурсу в науковій спільноті. Алгоритми участі в наукових форумах (тренінгах, семінарах, конференціях, засіданнях вчених та дисертаційних рад): філософські, етичні, соціокультурні та методологічні аспекти.
2.1.10.	Технології збереження та розвитку когнітивних та творчих складових особистості вченого. Підвищення кваліфікації. Концепція безперервного навчання протягом всього життя. Передача знань учням. Готовність вченого до викладацької діяльності в межах своєї галузі.
2.1.11.	Проблеми гуманізації науки та соціальної відповідальності вченого в Україні. Ідея самоврядування лікарського товариства: етичні та наукові аспекти.
3.	Теоретико-методологічні особливості біомедичних та клінічних досліджень. Креативні та біоетичні засади наукового дослідження. Методологія та нормативні вимоги до написання наукових статей, рукопису та автореферату дисертації. Основи риторики – мистецтва публічного захисту результатів дослідження.
3.1.	Теоретико-методологічні особливості біомедичних та клінічних досліджень. Філософські засади доказової медицини. Системний аналіз як загальнонауковий метод дослідження. Сучасні методи збору та узагальнення інформації та їх значення для медичної теорії і практики.
3.1.1.	Когнітивні цінності, етичні принципи та правила наукової діяльності. Втілення принципів етики та біоетики в науково-дослідну діяльність лікаря. Етичний кодекс вченого України.
3.1.2.	Етична та наукова експертиза наукового дослідження. Плагіат та його ознаки. Інші види порушень етики вченого. Шляхи запобігання порушення принципів наукової та академічної етики. Етика університету.
3.1.3.	Етико-правові питання наукової публікації. Етична експертиза клінічних досліджень та наукових статей.
3.1.4.	Філософсько-методологічні засади презентації наукового дослідження. Особливості презентації в природничих науках, в медичній науці. Методологія та нормативні вимоги до написання рукопису та автореферату дисертації.

3.2.	Загальна методика виконання дисертаційного дослідження. Поняття наукової роботи для присвоєння ступеня доктора філософії (PhD); особливості її структури, змісту, вимоги до рівня наукового дослідження. Обґрунтування теми дисертаційного дослідження, порядок її затвердження.
3.2.1.	Початок роботи над дисертацією – складання робочого плану дисертації. Добір фактичного матеріалу та огляд літератури з теми дослідження.
3.2.2.	Визначення головних структурних елементів дослідження. Апробації результатів дослідження – техніка написання статей та підготовки доповідей на конференціях.
3.2.3.	Цитування як особлива форма фактичного матеріалу. Вимоги та допустимий обсяг цитування. Плагиат та його ознаки; академічна доброчесність та її риси. Правила оформлення бібліографії у відповідності до ДСТУ.
3.2.4.	Вимоги до змісту дисертації. Особливості оформлення титульного листка дисертації. Розкриття сутності й стану наукової проблеми (задачі), її значущість у вступі до дисертаційного дослідження.
3.2.5.	Особливості будови основної частини дисертації. Огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень; виклад загальної методики й основних методів досліджень; експериментальна частина та методика досліджень; проведені теоретичні та (або) експериментальні дослідження; аналіз й узагальнення результатів досліджень.
3.2.6.	Загальні вимоги до оформлення дисертації. Особливості подання текстового матеріалу в дисертації. Правила подання ілюстрацій, таблиць, формул, тощо.
3.3.	Правила написання та структура автореферату.
3.3.1.	Автореферат – конспект дисертації, стислий виклад її основних ідей та висновків. Основні структурні елементи автореферату: загальна характеристика роботи; основний зміст роботи; висновки; анотації.
3.3.2.	Правила написання автореферату: стилістика, логічність побудови, грамотність. Вимоги до оформлення тексту автореферату (обсяг, шрифт, поля, ілюстрації, тощо).
3.3.3.	Основні вимоги та правила складання бібліографічного опису для списків літератури і джерел. Правила наведення цитат й бібліографічних посилань у текстах дисертаційного дослідження та автореферату.
3.4.	Риторика як мистецтво красномовства та аргументації. Особливості застосування діалектики, що виступає як теоретична основа риторики.
3.4.1	Практичні аспекти загальної риторики. Методика та етапи підготовки промови. Композиція ораторського виступу. Основні етапи підготовки до публічного виступу: винайдення, розташування, прикрашання, репетиція та запам'ятовування. Найпростіша універсальна тричастинна структура промови: вступ, основна частина, закінчення.
3.4.2	Основне завдання публічного виступу – переконання. Аргументація та її форми. Особливості та види аргументів: сильні, слабкі, неістинні. Основні правила використання та розташування аргументів у промові.
3.4.3	Методи впорядкування матеріалу промови. Хронологічний, дедуктивний, індуктивний, метод аналогії та концентричний метод: їх особливості та межі застосування. Застосування риторичних засобів: тропів та фігур у промові. Типи промов. Елементи художності та літературні прийоми в мові оратора. Зовнішня культура оратора.
3.4.4	Риторика як мистецтво красномовства та аргументації. Особливості застосування діалектики, що виступає як теоретична основа риторики.
3.4.5	Практичні аспекти загальної риторики. Методика та етапи підготовки промови. Композиція ораторського виступу. Основні етапи підготовки до публічного

	виступу: винайдення, розташування, прикрашання, репетиція та запам'ятовування. Найпростіша універсальна тричастинна структура промови: вступ, основна частина, закінчення.
3.4.6	Основне завдання публічного виступу – переконання. Аргументація та її форми. Особливості та види аргументів: сильні, слабкі, неістинні. Основні правила використання та розташування аргументів у промові.
3.4.7.	Методи впорядкування матеріалу промови. Хронологічний, дедуктивний, індуктивний метод, метод аналогії та концентричний метод: їх особливості та межі застосування. Застосування риторичних засобів: тропів та фігур у промові. Типи промов. Елементи художності та літературні прийоми в мові оратора. Зовнішня культура оратора.

ПЕРЕЛІК
компетентностей відповідно до навчальної дисципліни за вибором
«ТЕХНОЛОГІЇ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ.
ПІДГОТОВКА АВТОРЕФЕРАТУ ТА РУКОПISУ ДИСЕРТАЦІЇ»
за спеціальностями: 091-Біологія; 221 Стоматологія,
222 Медицина, 224 Технології медичної діагностики та лікування,
226 Фармація, промислова фармація, 228 Педіатрія

№ п/п	Назва
	Загальнонаукові (філософські) компетентності:
1.	здатність використовувати закони та категорії діалектики, основні закони історії та філософії наукових досліджень
2.	здатність професійно вживати загальні методи пізнання: аналізу та синтезу; індукції та дедукції; закони формальної та діалектичної логіки
3.	здатність використовувати правила академічної доброчесності під час планування, проведення та аналізу результатів наукового дослідження, що унеможлиблюють та запобігають проявам академічного плагіату.
	Загальнопрофесійні компетентності:
4.	здатність провести аналіз результатів наукових досліджень та оформити їх у вигляді наукової публікації/виступу українською мовою.
5	здатність застосовувати в науковому дослідженні сучасні технології наукової творчості.
	Дослідницькі компетентності:
6	здатність до абстрактного мислення, синтезу, аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових знань при вирішенні дослідницьких і наукових завдань;
7.	здатність застосовувати сучасні природничі, гуманітарні технології творчості у науковій діяльності, в презентації результатів власного наукового дослідження.;
8.	здатність до володіння сучасними методами наукового дослідження, в тому числі пошуку інформації в літературі, розрізнення первинних і вторинних джерел, використання традиційних та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій.
9.	здатність інтерпретувати результати клінічних та ін. медичних досліджень та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями щодо наукового значення та практичного значення отриманих результатів.
10.	здатність оцінювати та забезпечувати якість клінічного дослідження.
	Аналітичні компетентності:

11.	здатність проводити науковий аналіз та синтез результатів наукових досліджень;
12.	здатність до формулювання власних наукових ідей в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування;
13.	здатність до включення нових уявлень, ідей смислів в існуючі знання.
Мовні компетентності:	
14.	здатність представляти та обговорювати наукові результати та вести наукову дискусію державною мовою в усній та письмовій формі, володіння науковою термінологією.
Комунікативні компетентності:	
15.	здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями науковою мовою;
16.	здатність ефективно використовувати окремі навички риторики;
17.	здатність представляти складну інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну технічну лексику та методи.
Особистісні компетентності:	
18.	здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку;
19.	здатність працювати автономно, бути критичним і самокритичним;
20.	здатність працювати творчо;
21.	здатність навчатися, мати сучасний рівень навчання;
22.	здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Етичні компетентності:	
23.	здатність діяти соціально відповідально з метою розвитку громадянського суспільства.
Управлінські компетентності:	
24.	здатність працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів.
25.	здатність планувати, контролювати, керувати своїм науковим дослідженням.

КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ, який закінчив навчання з навчальної дисципліни за вибором «ТЕХНОЛОГІЇ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ. ПІДГОТОВКА АВТОРЕФЕРАТУ ТА РУКОПISУ ДИСЕРТАЦІЇ» за спеціальностями: 091-Біологія; 221 Стоматологія, 222 Медицина, 224 Технології медичної діагностики та лікування, 226 Фармація, промислова фармація, 228 Педіатрія

Кваліфікаційні вимоги:

Відповідно до вимог освітньо-наукової програми очікується, що в результаті успішного навчання за програмою, поряд із іншими професійними навиками, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен:

№ з/п	Назва	Знання	Уміння
1.	Здатність використовувати закони та категорії діалектики, основні закони та принципи історії та філософії наукових досліджень	+	+
2.	Здатність до абстрактного мислення, професійного вживання методології наукового пізнання: аналізу та синтезу; індукції та дедукції; законів формальної та діалектичної логіки.	+	+
3.	Здатність до підвищення професійної кваліфікації.	+	+
4.	Здатність до формування системного наукового світогляду та	+	+

	загального культурного кругозору.		
5.	Здатність оперувати філософськими категоріями та принципами.	+	+
6.	Здатність до пошуку, обробки та аналізу наукової інформації.	+	+
7.	Здатність проводити науковий та етичний аналіз результатів досліджень.	+	+
8.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	+	+
9.	Здатність планувати та управляти часом.	+	+
10.	Здатність до відповідальності за соціальну значимість та доцільність отриманих наукових результатів	+	+
11.	Здатність до самостійного та незалежного мислення, формулювання нових ідей та гіпотез.	+	+
12.	Здатність до розуміння предметної області за обраним науковим напрямом та освітньою діяльністю.	+	+
13.	Здатність до формулювання власного судження та участь у дискусіях щодо змісту, методів, новітніх досягнень за напрямом наукового дослідження.	+	+
14.	Здатність формулювати цілі та завдання, розробляти проект наукового дослідження; володіння методологією наукового дослідження для коректного формулювання гіпотез та завдань.	+	+
15.	Дотримуватися принципів наукової етики, біоетики та академічної доброчесності; Запобігання плагіату, фальсифікаціям та корупційним діям.	+	+
16.	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.	+	+
17.	Готовність оволодіти практичними навичками розвитку інтелекту особистості та використовувати їх в науково-дослідницькій та педагогічній діяльності	+	+
18.	Готовність до викладацької діяльності в межах своєї фахової галузі	+	+
19.	Виявляти ініціативу і самостійність в різноманітних видах діяльності, брати відповідальність за результати своєї професійної діяльності, дотримуватись професійної етики та корпоративної культури	+	+
Аналітичні компетентності:			
20.	Здатність проводити науковий аналіз результатів досліджень.	+	+
21.	Здатність до формулювання ідей концепції в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування.	+	+
22.	Здатність до включення нових висновків в існуючі знання.	+	+
Мовні компетентності:			
23.	Здатність представляти та обговорювати наукові результати та вести наукову дискусію державною мовою в усній та письмовій формі, володіння науковою термінологією.	+	+
24.	Здатність ефективно використовувати окремі навички риторики.	+	+
25.	Здатність представляти складну інформацію у зручній та зрозумілій спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну технічну лексику та методи.	+	+

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-методичними матеріалами до початкової дисципліни за вибором є підручники та монографії з методології та логіки науки та клінічної діяльності лікаря, матеріали конференцій та симпозіумів, періодичні видання. Розроблені наглядні матеріали до лекцій та практичних занять. Підготовлені матеріали для активізації процесу навчання.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Програма з дисципліни структурована. Протягом навчання (90 годин) передбачається:

- для денної очної форми – 13 лекцій (26 години), 26 семінарських занять (52 годин), на самостійне опрацювання – 12 годин;
- для вечірньої очної форми – 9 лекції (18 годин), 21 семінарських занять (42 години), на самостійне опрацювання – 30 годин;
- для заочної форми – 6 лекцій (12 годин), 9 семінарських занять (18 годин); на самостійне опрацювання – 60 годин.

Наприкінці навчання аспірант має скласти залік.

Лекції розкривають основні теоретико-методологічні питання дисципліни.

Семінарські заняття передбачають оволодіння аспірантами навичками філософського аналізу та розв'язання теоретико-методологічних питань; оволодіння навичками написання та оформлення дисертацій, авторефератів; ознайомлення з видами і формами побудови публічних виступів; практичне використання здобутих знань у своїй науково-дослідній діяльності.

Самостійна та поточна робота аспірантів оцінюється на лекційних та семінарських заняттях відповідно до конкретних цілей та під час індивідуальної роботи викладача з аспірантом. Під час навчання використовуються такі види самостійної та поточної роботи: доповіді та участь в обговоренні окремих тем дисципліни; участь у спільному аналізі та обговоренні проблем та окремих випадків з медичної практики на семінарських заняттях; підготовка до участі та участь у конференціях; письмові контрольні роботи; написання реферату; підсумковий залік.

ФОРМИ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль за освоєнням аспірантами матеріалів навчальної дисципліни здійснюється на семінарських заняттях за допомогою спеціальних завдань та контрольних питань. Наприкінці навчання аспіранти мають скласти залік.

Оцінка успішності здійснюється відповідно до результатів роботи аспіранта протягом навчання, та з урахуванням підсумкового заліку.

**ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Технології наукової творчості. Підготовка автореферату та рукопису дисертації»**

1. Що таке технологія наукової творчості?
2. Предмет, завдання та функції наукового дослідження. Особливості об'єкта, суб'єкта наукових досліджень.
3. Які технології наукової творчості та репрезентації наукових досліджень ви знаєте в природничих та гуманітарних науках?
4. Особистість вченого та навички наукової діяльності. Етапи наукової творчості.
5. Які теоретико-методологічні особливості біомедичних та клінічних досліджень існують?
6. Інноваційний та творчий характер постнекласичної науки. Нелінійне мислення. Методологія міждисциплінарних досліджень. Евристика.
7. Характеристика сучасного постнекласичного типу раціональності. Герменевтичний та лінгвістичний поворот. Синергетика.
8. Філософські засади доказової медицини. Філософія Нового часу: гносеологізація людської сутності.
9. Філософія Нового часу: сенсуалізм, емпіризм, номіналізм, реалізм. Вплив філософії Нового часу на сучасну парадигму наукової медицини.
10. Сучасний реалізм. Теорія пізнання Б. Рассела.
11. Творчість як процес та діяльність та її значення для епістемології. Види наукової творчості. Маєвтика.
12. Наукова творчість. Технології наукової творчості: визначення та приклади.
13. Наукові підходи до сутності творчості. Творчість та досвід. Творчість та смисл.
14. Концепція репрезентації за М. Вартофським. Артефакти людської діяльності. Роль репрезентації в науковому пізнанні та творчому процесі.
15. Моделювання. Типи моделей. Особливості взаємозв'язку моделі та того, що моделюється (М. Вартофський).
16. Етапи творчого мислення за Д. Перкінсом.
17. Особистість вченого та навички наукової діяльності. Наукова діяльність як духовна практика. Гуманістичні виміри медицини.
18. Основні етапи та форми творчої діяльності науковця, спрямовані на підготовку та участь в національних та міжнародних наукових форумах.
19. Етичні принципи участі в наукових конференціях.
20. Наукова публікація як технологія наукової творчості. Цінності та етичні принципи науковця та їх вплив на науково-методологічний зміст наукової статті.
21. Етико-правові та логіко-методологічні вимоги до публікації наукових статей в провідних наукових журналах.
22. Етичні та методологічні аспекти плагіату та автоплагіату.
23. Феномен співавторства в написанні наукових робіт: методологічні та етичні аспекти.
24. Наукове та повсякденне пізнання: роль творчості в розвитку наукового знання. Евристичне значення принципу сумніву для медичної науки.
25. Суб'єктивність та особистісне знання, його роль в розвитку науки. Структура особистісних актів пізнання за М. Полані. Мистецтво та майстерність вченого.
26. Особистісне знання та самовідданість вченого. Роль пристрастей в науковій творчості. Призначення та місія лікаря-вченого.
27. Технології наукової творчості в гуманітарних та природничих науках, медицині.
28. Інформаційні ресурси та технології в науковому дослідженні: філософські аспекти.
29. Техніка, технології та гуманізм. Техногуманістика, трансгуманізм, антитехніцизм.

30. Гуманітаристика: визначення, методологія, функції. Гуманітарні технології або технології гуманітаризації та гуманізації суспільства та науки.
31. Гуманітарні технології наукової творчості та їх застосування в медицині.
32. Читання художньої літератури як технологія наукової творчості та засада духовної культури, культури філософського та наукового мислення.
33. Філософія та розуміння метафізичної складової сучасної медичної науки.
34. Філософія як дисципліна в системі наукових дисциплін. Її роль в розвитку природничого знання та наукової творчості.
35. Читання філософських праць як технологія наукової творчості.
36. Філософія як духовна практика. «Філософські почуття» та їх роль в розвитку особистості та її творчого потенціалу.
37. Філософія та мистецтво життя. Метапрактика. Конверсія особистості.
38. Підготуйте коротку бібліографію вашого дослідження, використовуючи норми ДСТУ України.
39. Поняття дисертації як кваліфікаційної наукової роботи, особливості її структури.
40. Підготуйте коротку доповідь – презентацію частини вашого дослідження для семінару-конференції.
41. Визначить актуальність теми вашого дослідження. Сформулюйте предмет та об'єкт дослідження.
42. Розгляньте основні структурні елементи дисертаційного дослідження.
43. Що таке доказова медицина (ДМ), як вона пов'язана з науковою творчістю?
44. Що означає працювати в парадигмі ДМ?
45. Типи прийняття клінічних рішень, не заснованих на ДМ (анекдотичний, метод «вирізання статей» та ін.).
46. Чи є у ДМ методологічні обмеження, чим вони обумовлені? Як з точки зору філософії можна пояснити ці обмеження?
47. Які труднощі виникають при прийнятті рішень, заснованих на ДМ?
48. Впровадження ДМ в практику: проблеми та їх вирішення.
49. Методологічні особливості дисертації як кваліфікаційної наукової роботи, основні структурні елементи дисертаційного дослідження.
50. Технологія захисту дисертації в природничих та гуманітарних науках: спільне та відмінне. Роль рецензування та опонування дисертацій в науковій творчості.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Библер В. С. Мышление как творчество. М., 1975.
2. Богачев А. Досвід та сенс.- К.: Дух і літера, 2011.- 336 с.
3. Вартофский М. Модели. Репрезентация и научное понимание: Пер. с англ., М.: «Прогресс», 1988 – 508 с.
4. Етос і мораль у сучасному світі / [Аболіна Т. Г., Ермоленко А. М., Кисельова О. О. та ін.] ; під ред. В. А. Малахова. – К. : Вид. ПАРАПАН, 2014. – 200 с.
5. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила : (ISO 4:1984, NEQ ; ISO 832:1994, NEQ). ДСТУ 3582:2013. – [Чин. від 2014-01-01]. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – 14 с. – (Національний стандарт України).
6. Корягін М. В. Основи наукових досліджень: навч. посібник / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. – К.: Алерта, 2014. – 622 с.
7. Куннас Т. Зло. Розкриття сутності зла у літературі та мистецтві. _львів: Видавництво Анетті Антоненко, К.: Ніка-Центр, 2015.- 288 с.
8. Лазуренко О.О. Психологія емоцій: підручник.- К.: Книга плюс, 2018.- 265 с.

9. Лефевр В. Алгебра совести. – М.: Когито-центр, 2003.- 426 с.
10. Майданов А.С. - Методология научного творчества.- М.: Прогрес, 2019.- 250 с.
11. Мукерджи С. Законы медицины. Польові нотатки з невизначеної науки.- Х.: Віват, 2017.- 96 с.
12. Навчально-методичний посібник до організації самостійної роботи та практичних (семінарських) занять з дидактичним забезпеченням дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень" для студентів спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство» / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника; / [укладач: Дутчак О.І.]. – Івано-Франківськ: НАІР, 2013. – 52 с.
13. Негус К., Пикеринг М. Креативность, коммуникация и культурные ценности.- Х.: Изд-во «Гуманитарный центр», 2011.- 300 с.
14. Онуфрієнко Г. Риторика.- К.: Центр навчальної літератури, 2019.- 625 с.
15. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
16. Полани М. Личностное знание. На пути к посткритической философии.- М.: Прогресс, 1985.- 344 с
17. Поліщук О. Інтуїція. Природа, сутність, евристичний потенціал.- К.: Парапан, 2010.- 228 с.
18. Партико, Зіновій Васильович. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації [Текст] : навч. посіб. / З. В. Партико. – Запоріжжя: КПУ, 2015. – 235 с.
19. Роуз Д. Дивовижні технології. Дизайн та інтернет речей.- Х.: Клуб сімейного дозвілля, 2018.- 336 с.
20. Сурмін Ю. Майстерня вченого. Підручник для науковця. –К.: Навчально-методичний центр «Консорціум з удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2006.- 302 с.
21. Эпштейн М. От знания к творчеству. Как гуманитарные науки могут изменять мир. – М.; СПб.: Центр гуманитарных инициатив, 2016. – 480 с. (Серия «Humanitas»).
22. Як правильно оформити дисертацію та документи атестаційної справи: зб. нормат. док. з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / Юрій Іванович Цеков (упоряд.) – [2-ге вид., випр. й допов.]. – К. : Редакція "Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України"; Толока, 2010. – 47 с.
23. Флек Л. Як постає та розвивається науковий факт. Вступ до вчення про мисленнєвий стиль і мисленнєвий колектив.- Чернівці: Книги-XXI, 2019.- 216 с.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про вищу освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України № 261 від 23 березня 2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 283 від 03.04.2019). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF>.